

особливостями, що впливають на їх продуктивність та пристосування до різних робочих завдань.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, необхідно враховувати типи нервової діяльності для відбору тварин в службовому собаківництві.

ПРИТРАВЛЕННЯ НОРНИХ СОБАК

Юхно В. О.

асистент кафедри генетики, розведення
та селекційних технологій в тваринництві

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Фокстер'єр, вельтер'єр, або уельський тер'єр, ягдтер'єр, такси – низькорослі породи собак, яких дресирують для розшуку тварин у норах, таких як лисиця, єнот. Виявивши звіра у норі, собака частіше душить, а потім витягує жертву назовні. Навчивши притравлення норного собаку, він може стати хорошим помічником і на іншому полюванні: приносити вбитого птаха, ганяти лося, кабана, ловити бобрів. Собаки такого виду досить розумні, люблять ласку. Під час полювання виявляють наполегливість, сміливість та агресивність.

Як навчають притравленню норного собаку. Одним з найпоширеніших об'єктів полювання з норними собаками є лисиця. За будь-якої небезпеки або за поганої погоди вона ховається в нору. Завдання собаки – вигнати тварину з неї. При цьому мисливець має мати гарне чуття, здатність шукати і переслідувати, витривалість. Цими вродженими якостями володіють усі норні собаки, важливо їх розвивати та виховувати у цуценяти.

Наявність характерних показників вважається недостатнім, необхідно собаку дресировувати, виробляти підпорядкування та послух у неї. Вона має моментально реагувати на свист, жести, накази господаря, шукати предмети і бути спокійною.

Де проводять притравку. Навчають норних собак у норах штучного та природного вигляду. Багато мисливських центрів організовують травлення та випробування в місцях, обладнаних за єдиними нормативами та правилами. Цей метод хороший на початковому етапі навчання. Тому для того, щоб собака швидше навчився, проводити притравлення слід у природних умовах.

Слід враховувати, що не всі молоді собаки швидко навчаються. В одних виходить відразу, інші не відразу розуміють, що від них хочуть, деякі особини приручаються тільки після року і стають чудовими мисливцями.

Що треба знати власнику норної. Перед притравленням собак важливо пам'ятати, що молода нірна боїться нори чи тварини в ній, тому первісне завдання господаря – допомогти їй подолати цей страх. Для цього в оселі лисиці, борсука закидають предмет, а навчений собака намагається дістати. Після кількох спроб страх пройде.

У щенят і більш дорослих собак є інстинкт тріпати річ (шкуру). Це потрібно використовувати. Убиту кішку чи лисицю відправляють у нору і притравлюють нору, віддавши команду. За команди: «Шукай!» вона залазить у нору, а за «Візьми!» собака повинен тріпати свою жертву.

Такий прийом формує навички у мисливського собаки. Після уроків на опудалі проводять закріплювальні дії на живій кішці, випустивши її в

заздалегідь підготовлене місце. При цьому стежать, щоб кішка залишилася живою.

Після всіх уроків починають притравку на живого звіра, не забуваючи, що притравка здійснюється, коли тварина в норі, щоб собака не звикла до порожніх норів, розвинувши порожнечу. Найкраще притравка – в холодну пору року, після снігу, коли звір знаходиться в норі, визначивши лисицю слідами.

Дійшовши до житла звірка, мисливець визначається зі зручною позицією і відпускає норну, віддавши команду: «Шукай!» Привчений собака витягне лисицю з нори, почувши постріл власника. Непідготовлена не одразу зреагує. Хазяїн повинен пальцем вказати на місце, звідки увійшла лисиця, прицьовуючи, погладивши норну, віддати команду: «Візьми!» Якщо це не допомагає, тонким прутиком постукують усередині житла звіра і відновлюють притраву.

Недосвідчений мисливець повинен враховувати, що тільки в такий спосіб можна навчити молодого норного собаку. Потрібно запастися терпінням і чекати, коли він привчиться, частіше приводити собаку до місця проживання звіра, а під час процесу навчання частіше хвалити і не виявляти грубість.